ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 14.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZEDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 16-го Февраля — 1845 — Wilno. PIĄTEK, 16-go Lutego.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 10 *Февраля*.

Высочайшимъ Приказомъ, 31-го Января, состоящій по Кавалеріи Генералъ-Маіоръ *Ахвердовъ* назначенъ для особыхъ порученій къ Шефу-Жандармовъ, Генералъ-Адъютанту Графу *Орлову*.

—

Въ Высочайшемъ Указѣ, отъ 19 Декабря, изображено: „Признавъ за благо подчинить Евреевъ общему въ городахъ и уѣздахъ управленію, Мы утвердили составленное о семъ въ Министерствѣ Внутреннихъ Дѣлъ, и въ Государственномъ Совѣтѣ разсмотрѣнное положеніе. Препровождая оное въ Правительствующій Сенатъ, повелѣваемъ, къ приведенію сего положенія въ исполненіе, сдѣлать надлежащее распоряженіе.“

—

Въ Приказѣ Г-на Военнаго Министра, Января 24-го дня 1845 года, объявлено: „Государь Императоръ, по всеподданнѣйшему представленію Его Величеству отношенія Его Императорскаго Высочества Главнаго Начальника Военно-Учебныхъ Заведеній, Высочайше повелѣть соизволилъ: воспитанниковъ сихъ заведеній, выпускаемыхъ по разнымъ случаямъ въ Армію нижними чинами, съ выслугою до производства въ офицеры назначенныхъ имъ сроковъ, предъ удостоеніемъ къ таковому производству подвергать установленному экзамену въ наукахъ по программѣ, объявленной 6-го Мая 1844 года, наравнѣ съ дворянами и вольноопредѣляющимися“

— Вслѣдствіе отношенія Г. Виленскаго Военнаго, Гродненскаго, Минскаго и Ковенскаго Генералъ-Губернатора, Г. Министръ Внутреннихъ Дѣлъ, на основаніи предоставленной ему власти, разрѣшилъ учредить въ Г. Ковнѣ двухнедѣльную ярмарку подъ наименованіемъ — *Свято-Ивановской*.

Варшава, 5 (17) *Февраля*.

Его Свѣтлость Намѣстникъ Царства, Г-нъ Генералъ-Фельдмаршалъ Князь Варшавскій, выѣхалъ, ночью, съ 3 (15) на 4 (16), отсюда въ С. Петербургъ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St Petersburg, 10-go *Lutego*.

Przez Najwyższy Rozkaz Dzienny, 31-go Stycznia, liczący się w Jeździe Jenerał-Major *Achwerdow*, mianowany do szczególnych poleceń przy Szefie Żandarmów, Jenerał-Adjutancie Hrabi *Orłowie*.

—

W Najwyższym Ukazie, z dnia 19-go Grudnia r. z., wyrażono: „Uznawszy za właściwe, aby Żydzi podciągnięci zostali pod ogólny zarząd po miastach i powiatach, zatwierdziliśmy przygotowaną w tym celu w Ministerstwie spraw wewnętrznych i przez Radę Państwa przejrzaną ustawę. Przesyłając takową Rządzącemu Senatowi, rozkazujemy, wydać stosowne rozporządzenie, dla wprowadzenia téj ustawy w wykonanie.“

—

Rozkazem dziennym P. Ministra Wojny, z d. 21 Stycznia b. r. ogłoszono co następuje: „N. Cesarz Jego Mość po złożeniu Jego Cesarskiej Mości najpoddanniejszego przedstawienia Jego Cesarskiej Wysokości Głównego Naczelnika Wojskowo-Naukowych zakładow, Najwyżej rozkazać raczył, iżby wychowańcy pomienionych zakładów, wychodzący z nich, z rozmaitych powodów do Armii w rangach nieoficerskich, z wysługą do awansu na oficerów naznaczonych dla nich terminów, przed podaniem do takowego awansu, powinni byli zdać ustanowiony examen z nauk według programmatu ogłoszonego 6 Maja 1844 roku, na równi ze szlachtą i wolno zaciążnemi czyli ochotnikami.

— Skutkiem odezwy P. Wileńskiege Wojennego, Grodzieńskiego, Mińskiego i Kowieńskiego Jenerał-Gubernatora, P. Minister Spraw Wewnętrznych, na mocy służącéj mu władzy, dozwolił ustanowić w mieście Kownie dwutygodniowy jarmark pod nazwaniem *Sto-Jańskiego*.

Warszawa, 5 (17) *lutego*.

J. O. Xiążę Warszawski, Jenerał Feldmarszałek, Namiestnik Królestwa Polskiego, wyjechał onegdajszéj nocy z Warszawy do Petersburga.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Франція.

Парижъ, 6 Февраля.

Въ сегодняшнемъ Монитерѣ обнародована слѣдующая депеша изъ Макао, отъ 25 го Октября: ,,Между Франціею и Китаемъ заключенъ коммерческій трактатъ, который и подписанъ 24-го Октября, на пароходѣ Архимедъ.“

— Палата перовъ занималась вчера соображеніемъ проекта закона относительно перемѣны колоніальнаго управленія, и дальнѣйшія по сему предмету пренія отсрочила до полученія отъ морскаго министра нужныхъ объясненій и документовъ.

— Палата депутатовъ, избравъ на вчерашнемъ засѣданіи, новаго вице-президента, утвердила два кредита на разныя постройки, одинъ большинствомъ 220 голосовъ противъ 57, а другой большинствомъ 223 голосовъ противъ 28.

— Въ бюджетъ 1842 года включены значительныя суммы, коихъ Франція должна требовать отъ разныхъ державъ, между прочимъ, отъ Испаніи за войну 1823 года, 98 милліоновъ; отъ тойже державы за иностранный вспомогательный легіонъ, около 2 милліоновъ; отъ Бельгіи за вооруженія 1831 и 1832 годовъ, 15 милл; отъ Греціи 3½ милл. и пр.

— Корреспондентъ аугсбургской газеты вотъ что говоритъ о впечатлѣніи, произведенномъ на него г-мъ Гизо съ каѳедры: ,,Представте себѣ этого мужа,—небольшаго роста, съ выдавшеюся впередъ головою и, вслѣдствіе ослабленія, искривленнымъ на правый бокъ тѣломъ; съ сѣдиною, синеватымъ лицомъ, впалыми щеками, медленно восходящаго на каѳедру. Подумайте, что этотъ мужъ, кромѣ правительственныхъ трудовъ, разстроеннаго здоровья и безпрерывныхъ физическихъ страданій, кромѣ опасенія, которое постоянно въ немъ возбуждаетъ состояніе здоровья двоихъ слабыхъ нѣжно имъ любимыхъ дѣтей его, долженъ еще нести бремя нерасположенія народнаго, какого, со временъ Ришелье и Мазарини, не было примѣра. Вступивъ на каѳедру, онъ складываетъ руки крестообразно, голову подаетъ нѣсколько назадъ и приподнимаетъ; лице его одушевляется и проясняется, глаза получаютъ блескъ, а изъ устъ его, на коихъ является презрительная насмѣшка, льется удивительное краснорѣчіе. Зала наполнена цвѣтомъ французской націи, первѣйшими государственными мужами, учеными, иностранцами разныхъ земель; напрасно вы рѣшились бы искать хотя одного лица, которое обнаружило бы разсѣяніе, усталость или невнимательность. Напротивъ вы замѣтите, что мысли присутствующимъ заняты краснорѣчіемъ оратора; изъ торжествующаго взгляда приверженцевъ, или изъ нетерпѣливыхъ движеній и ропота противниковъ министра, вы можете заключать, сколь сильно и убѣдительно могущество его мысли и слова. Не менѣе любопытный и поучительный видъ представляетъ онъ собою и тогда, когда съ непоколебимою твердостію духа смотритъ на вспышки оппозиціи, или отвѣчаетъ на предлагаемыя ему отовсюду возраженія. Послѣ рѣчи, лихородочный румянецъ долго еще остается на лицѣ оратора, который иногда приходитъ оттого въ такое изнеможеніе, что долженъ спѣшить домой, чтобы тамъ въ бесѣдѣ съ дѣтьми, или во снѣ найти успокоеніе для ума, и укрѣпить его для новыхъ занятій.

— Въ газ. *Algierie* сообщаютъ, что 98 чел. арабскихъ плѣнниковъ, содержавшихся на островѣ Св. Маргариты, выпущены были, по предписанію правительства, на волю, и отосланы въ Альжирію.

— Въ Шербургъ, 21-го числа м. м., привезли на суднѣ изъ Байонны, 140 осмидесяти фунтовыхъ, ударныхъ пушекъ, предназначенныхъ для парижскихъ укрѣпленій.

— Г. Сальванди, новый министръ народнаго просвѣщенія, болѣе чѣмъ Г. Вильменъ неблагопріятствуетъ Іезуитамъ, и въ отношеніи устраненія народнаго просвѣщенія отъ вліянія духовенства, во многомъ соглашается съ г-номъ Кузеномъ.

7 Февраля.

На вчерашнемъ засѣданіи въ палатѣ депутатовъ прочитано было сначала предложеніе г-на Дювержье де Горанъ, который требовалъ измѣненія порядка балотировки, и постановлено разсмотрѣть сей проектъ въ будущій Понедѣльникъ. Засимъ г-нъ Роже про-

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Francya.

Paryż, 6 lutego.

Monitor ogłosił dzisiaj następującą depeszę, datowaną 25 go października z Makao: ,,Traktat handlowy między Francyą i Chinami, został 24-go października podpisany, na pokładzie parostatku *Archimedes.*

— Izba Parów zajmowała się wczoraj roztrząsaniem projektu do prawa o zmianie administracyi w osadach, i dalsze nad nim rozprawy odłożyła do otrzymania od Ministra marynarki nowych w tym względzie objaśnień i dokumentów.

— Izba Deputowanych, na wczorajszém posiedzeniu, ukończywszy wybór nowego Wice-Prezesa, zatwierdziła dwa kredyta na rozmaite budowle publiczne: piérwszy, większością 220 głosów przeciw 57, drugi, większością 223 przeciw 28.

— W budżecie na rok 1842 zamieszczone są znaczne summy, jakie Francya ma do żądania od różnych mocarstw, między innemi: od Hiszpanii z wojny roku 1823, 98 milionów fr.; od tegoż mocarstwa za legie cudzoziemskie, blizko 2 miliony; od Belgii za uzbrojenia z 1831 i 1832 roku, 15 mil.; od Grecyi 3½ miliona i t. d.

— Korrespondent gazety *Augsburgskiéj* skreśla w następujący sposób wrażenie, jakie na nim sprawił P. Guizot będąc na mównicy: ,,Wystaw sobie tego męża, małego wzrostu, z nieco naprzód pochyloną głową, i skutkiem osłabienia, przegiętém na prawy bok ciałem, z rzadkiemi siwemi włosami, siną cerą twarzy, wklęsłemi policzkami, jak wchodzi zwolna na mównicę. Pomyśl, że ten mąż, oprócz trosków urzędowych, nadwątlonego zdrowia i ciągłych prawie cierpień fizycznych; oprócz dręczącéj obawy, jaką w nim ustawicznie obudza stan zdrowia dwojga słabowitych a czule kochanych dzieci; znosić musi jeszcze przywalające brzemię niepopularności, jakiéj od czasu Richelieugo i Mazaryna nie było zapewne przykładu. Wszedłszy na mównicę, zakłada ręce na krzyż, głowę przechyla nieco w tył i podnosi; twarz jego ożywia się i rozjaśnia, oczy nabierają ognistego blasku, a z ust, nacechowanych pogardliwym, w kącikach igrającym rysem, płynie zadziwiająca wymowa. Widzisz salę napełnioną wyborem społeczeństwa Francyi, najznakomitszemi mężami stanu, uczonemi, cudzoziemcami rozmaitych krajów; ale napróżno szukałbyś jednéj twarzy, któraby okazywała roztargnienie, znudzenie lub obojętność. Przeciwnie, postrzeżesz jasno, że wszystkich myśli utonęły w potoku słów mówcy; a z tryumfującego wzroku stronników, lub z niecierpliwych poruszeń i szmeru przeciwników Ministra, potrafisz najlepiéj ocenić, jak jest silną i przenikającą potęga jego myśli i słowa. Niemniéj godném podziwienia widowiskiem jest, gdy z niezachwianą spokojnością twarzy słucha namiętnych wybuchów oppozycyi, lub odpowiada na czynione mu zewsząd zarzuty. Po zejściu z mównicy, gorączkowy rumieniec długo jeszcze maluje się na twarzy mówcy, który nieraz tak jest tém osłabiony, że musi śpieszyć do domu, aby tam w rozmowie z dziećmi, lub we śnie, szukać wypocznienia strudzonego umysłu i pokrzepić go do nowéj pracy.“

— Według dz. *Algierie*, 98 jeńców arabskich, trzymanych na wyspie św. Małgorzaty, zostali z rozkazu rządu na wolność wypuszczeni i do Algieryi odesłani.

— Do Cherbourga przywieziono okrętem z Bajonny d. 21 b. m. 140 dział 80 funtowych (a la Paixhaus), przeznaczonych do fortyfikacyi Paryzkich.

— P. Salvandy, nowy Minister oświecenia publicznego, ma być jeszcze większym nieprzyjacielem Jezuitów niż Villemain; pod względem zaś usunięcia oświecenia narodowego z pod wpływu duchowieństwa, ma się nawet zbliżać do pana Cousin.

Dnia 7 lutego.

Na wczorajszém posiedzeniu Izby Deputowanych odczytano naprzód wniosek P. Duvergier de Hauranne, żądający zmiany w sposobie głosowania, i postanowiono wziąść go pod rozwagę w następujący Poniedziałek (d. 10 lutego). Daléj P. Roger odczytał projekt o rękojmiach

челъ проектъ о ручательствахъ за личную свободу, разсмотрѣніе коего отложено до Субботы, и г-нъ Изамберъ прочелъ проектъ объ отвѣтственности министровъ, который будетъ разсмотрѣнъ 17 Февраля. Послѣ сего приступлено къ разсмотрѣнію проекта объ опредѣленіи чиновниковъ и назначеніи ихъ къ высшимъ должностямъ; при чемъ, послѣ общей балотировки, палата была, какъ это часто случается, въ противорѣчіи сама съ собой. Всѣ статьи проекта порознь были уже приняты палатою, но при собраніи голосовъ о цѣломъ проектѣ, 156 голосовъ подано въ пользу, а 157 противъ онаго, и проектъ отринутъ большинствомъ одного голоса. Министры не возставали противъ проекта, но и не поддерживали онаго.

— Проектъ г-на Дювержье де Горанъ объ отмѣнѣ тайной балотировки заключается въ ниже слѣдующемъ. Имѣетъ быть учреждена коммисія изъ 10 членовъ, коей должно поручить — замѣнить въ регламентѣ палаты тайную балотировку явною, и составить правила балотировки.

— Въ палатѣ увѣряли, что проектъ о суммахъ на тайные расходы будетъ представленъ въ Понедѣльникъ. Кажется, что члены оппозиціи не согласны между собою, относительно поведенія своего по этому вопросу. Лѣвая сторона намѣрена подать поправку, чтобы требуемая сумма была уменьшена 50 т.; но Гг. Тьерсъ и Дюпенъ утверждаютъ, что оппозиція должна устраниться отъ преній и балотировки. Должно полагать, что мнѣніе ихъ не будетъ принято.

— Всѣ журналы разсуждаютъ сегодня объ англійской тронной рѣчи. Министерскіе органы почитаютъ оную весьма удовлетворительною какъ для французскаго правительства, такъ и для Франціи. Напротивъ, оппозиціонные журналы, за исключеніемъ *La Presse*, находятъ ее холодною относительно Франціи, и неблагодарною относительно ея правительства, принесшаго столько жертвъ для поддержанія союза съ Англіею.

— Въ *Journal de Cherbourg* сообщаютъ, отъ 2-го Февраля, слѣдующее: Здѣсь увѣряютъ, что вскорѣ фрегаты *la Forte* и *la Reine Blanche* будутъ вооружены; они назначаются для сопровожденія принца Жуэнвильскаго, во время путешествія его въ Бразилію. Принцъ отправится на линѣйномъ кораблѣ Могадоръ и будетъ начальствовать эскадрою. Говорятъ, что путешествіе это предпринято съ тѣмъ, чтобы привести въ порядокъ дѣла въ Ла-Платѣ. Принцесса Жуэнвильская отправляется съ своимъ супругомъ, и во все время экспедиціи будетъ находиться въ Бразиліи."

— Въ прошлый Понедѣльникъ замѣтенъ былъ дѣятельный размѣнъ нотъ и пересылка курьеровъ между кабинетами вѣнскимъ, лондонскимъ и парижскимъ. Говорятъ, что поводъ къ этой дѣятельности подали переговоры по дѣламъ Сиріи. Увѣряютъ, что вновь назначенный посланникомъ отъ австрійскаго двора въ Лондонъ, графъ Дитрихштейнъ, получилъ отъ своего кабинета инструкцію, въ которой сказано, чтобы онъ требовалъ скорѣйшаго разрѣшенія сего вопроса и облегченія плачевнаго положенія тамошнихъ жителей.

— Г-нъ Вильменъ совершенно уже выздоровѣлъ. Онъ рѣшительно отказывается отъ исходатайствованной ему кабинетомъ пенсіи, и посѣтилъ уже членовъ коммисіи разсматривающей сей проектъ, чтобы сообщить имъ свое мнѣніе по сему предмету.

8 Февраля.

На вчерашнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, вчера снова приступлено было къ разсмотрѣнію проекта бывшаго члена палаты, покойнаго Бриквиля, касательно погребенія тѣла генерала Бертрана подлѣ праха Наполеона. Проектъ сей принятъ палатою безъ преній, 173 голосами противъ 72; послѣ чего предоставится министру внутреннихъ дѣлъ кредитъ въ 25,000 фр., на помѣщеніе гробовъ генераловъ Бертрана и Дюрока подлѣ праха Наполеона, а равно — и военному министру кредитъ въ 25,000 фр., на исправленіе катакомбъ, гдѣ имѣютъ быть погребаемы губернаторы дома инвалидовъ. За симъ палата разсматривала проектъ г-на Сенъ-При, касательно уменьшенія портовой платы съ писемъ. Министръ финансовъ возставалъ на таковое пониженіе платы, изъясняя что это будетъ соединено съ ущербомъ государственныхъ доходовъ. Не смотря на то 1-я статья проекта, коею опредѣлена несравнено меньшая противу прежняго плата за пересылку писемъ, принята палатою

wolności osobistéj, którego roztrząsanie odłożono na pojutrze, a P. Isambert projekt o odpowiedzialności Ministrów, który będzie rozbierany dopiéro dnia 17 lutego. W końcu zajęto się rozprawami nad projektem o przyjmowaniu i posuwaniu na wyższe stopnie urzędników; przyczém, w ogólném głosowaniu, Izba okazała się, jak to często się zdarza, w sprzeczności sama z sobą. Przyjęła bowiem wszystkie pojedyńcze artykuły projektu, ale gdy przystąpiono do głosowania tajnego nad całością, 156 głosów oświadczyło się za projektem, a 157 przeciw; w skutku czego, większością jednego głosu odrzucony został. Ministerstwo nie było ani za, ani przeciw projektowi.

— Projekt P. Duvergier de Hauranne, względem zmiany w sposobie głosowania, brzmi następnie. Ma być utworzona kommisya z dziewięciu członków, któréj zostanie poleconém, zastąpić w organizacyi Izby tajne głosowanie otwartém, oraz skreślić prawidła stosownego przy tém postępowania.

— W Izbie zapewniano, że prawo o tajnych wydatkach będzie wniesione w Poniedziałek. Zdaje się, że oppozycya nie jest w zgodzie między sobą, co do postępowania, jakiego ma się trzymać w téj kwestyi. Lewa strona chce wnieść dodatek, aby odcięto 50,000 franków od summy żądanéj; zaś PP. Thiers i Dupin utrzymują, że oppozycya powinna się wstrzymać całkiem od wszelkiego udziału w rozprawach i głosowaniu. Można się spodziewać, że zdanie ich przyjętém nie będzie.

— Wszystkie dzienniki czynią dziś uwagi nad angielską mową tronową. Ministeryalne organa uważają ją za bardzo zaspokajającą dla rządu francuzkiego i dla Francyi. Przeciwnie dzienniki oppozycyjne, wyjąwszy *La Presse*, znajdują ją obojętną względem Francyi a niewdzięczną względem jéj rządu, który tyle położył ofiar dla utrzymania angielskiego przymierza.

— W *Journal de Cherbourg* pod dniem 2 m lutego donoszą: „Zapewniają tutaj, że wkrótce fregaty *la Forte* i *la Reine Blanche* zostaną uzbrojone, jako mające służyć za eskortę w czasie podróży, którą Xiążę Joinville zamierza odbyć do Brezylii. Xiążę ma wsiąść na okręt liniowy *Mogador* i objąć dowództwo eskadry. Celem téj wyprawy ma bydź, jak mówią, uporządkowanie spraw w La-Plata. Xiężna Joinville będzie towarzyszyła swemu małżonkowi, i przez czas wyprawy pozostanie w Brezylii."

— Zeszłego Poniedziałku odbywała się żywa korrespondencya i bieg gońców między gabinetami Wiedeńskim, Londyńskim i Paryzkim. Jak słychać, powodem tego ruchu są układy względem sprawy Syrijskiéj. Hrabia Dietrichstein, nowy Poseł Austryacki w Londynie, miał otrzymać od swego gabinetu instrukcyą, aby nalegał o jak najprędsze rozwiązanie wzmiankowanéj sprawy, i poprawę smutnego losu tamecznych chrześciańskich mieszkańców.

— P. Villemain wyzdrowiał zupełnie ze swéj słabości, i nie przyjmuje stanowczo pensyi, wyjednanéj mu w Izbach przez gabinet. Odwiedził już nawet członków kommissyi roztrząsającéj ten projekt, aby ich zawiadomić o swém postanowieniu w tym względzie.

Dnia 8 lutego.

Na wczorajszém posiedzeniu Izby Deputowanych, według porządku dziennego, wznowiono naprzód projekt zmarłego członka Izby, P. Bricqueville, względem pochowania zwłok Jenerała Bertrand obok popiołów Napoleona. Projekt do prawa w tym przedmiocie, bez żadnych rozpraw, przyjęła Izba 173 głosami przeciw 72; poczém wyznaczyła Ministrowi spraw wewnętrznych kredyt w summie 25,000 franków, na umieszczenie trumien Jenerałów: Bertrand i Duroc przy trumnie Napoleona, oraz Ministrowi wojny kredyt 25,000 fr. na wyporządzenie katakumby, gdzie mają być chowani gubernatorowie domu Inwalidów. Następnie zajmowała się projektem P. de Saint-Priest co do zniżenia opłaty pocztowych od listów. Minister skarbu przeciwił się takowemu zniżeniu, a to z powodu uszczerbku, jakiby przez to poniósł dochód publiczny. Pomimo to, artykuł piérwszy projektu, oznaczający na przyszłość mniejszą bez porównania opłatę od listów pojedyńczych, Izba przyjęła 130 głosami przeciw 129, zatém większością jednego tylko głosu. Na posiedzeniu dzisiejszém, w dalszym ciągu

130 голосами противъ 129, т. е. большинствомъ одного голоса, а на засѣданіи 8 числа, палата приняла и остальныя статьи означеннаго проекта, и наконецъ приступлено было къ собиранію голосовъ о цѣломъ проектѣ. Присутствовавшихъ было 340, изъ коихъ 170 подали голоса въ пользу, а 170 противъ проекта. Этотъ результатъ возбудилъ общій смѣхъ. Президентъ палаты, послѣ непродолжительнаго совѣщанія съ секретарями, объявилъ, что проектъ отвергнутъ. При отправленіи почты палата занималась разсмотрѣніемъ проекта о таможняхъ на антильскихъ островахъ.

— Носятся слухи, что постановлено не вносить въ настоящія засѣданія палатъ проекта о дотаціяхъ, и ожидать результата общихъ выборовъ, потому что кабинетъ, если онъ удержится, намѣренъ распустить палату депутатовъ въ Сентябрѣ сего года.

— Въ министерствѣ внутреннихъ дѣлъ имѣетъ быть открыто новое отдѣленіе, начальникомъ коего будетъ извѣстный инженеръ *Teisserenc.* Главнымъ занятіемъ сего отдѣленія будетъ собраніе всѣхъ статистическихъ свѣдѣній, служащихъ къ разрѣшенію вопросовъ касательно желѣзныхъ дорогъ, каналовъ и вообще публичныхъ работъ.

— Генералъ графъ Деларю, отправляющійся въ Африку съ порученіемъ, относящимся къ марокскому трактату, прибылъ въ Марсель.

— Въ оранскомъ журналѣ, изъ Тлемезена отъ 15 Января, пишутъ: Генералъ Каваньякъ, послѣ десятидневнаго пребыванія въ Лалла-Магрньѣ, возвратился сюда; онъ употребилъ это время на учрежденіе сношеній съ тамошними племенами. Безпокойство жителей, произведенное извѣстіемъ о приближеніи Абд-эль-Кадера, и о намѣреніи его сдѣлать нападеніе, нѣсколько уменьшилось. Слышно, что эмиръ расположился лагеремъ въ Малюѣ, въ 25 миляхъ отъ Лалла-Магрнья, и постоянно даетъ уклончивые отвѣты Султану, который хочетъ удалить его въ Фецъ. Войска наши, въ ожиданіи нападенія, уже шесть недѣль стоятъ на бивакахъ, при самой дурной погодѣ.

— Въ *Presse* опровергаютъ слухи о неудовольствіи, возникшемъ будто бы между французскимъ генеральнымъ консуломъ и тунисскомъ беемъ, нехотѣвшимъ согласиться на казнь одного изъ своихъ солдатъ, за умерщвленіе какого-то Грека. Убійца былъ осужденъ, и черезъ два дни потомъ казненъ.

— Поэту Малербу и астроному Лапласу, воздвигнуты будутъ въ городѣ Каэнѣ памятники. Министръ внутреннихъ дѣлъ назначилъ на сей предметъ 10,000 франковъ.

— Министръ внутреннихъ дѣлъ издалъ распоряженіе, чтобы дѣти неимѣющіе еще 15 лѣтъ отъ роду, не участвовали въ театральныхъ представленіяхъ.

— Во всей Франціи такъ велики снѣга, что во многихъ мѣстахъ сообщенія прекратились. Между лѣсомъ Лютербахъ и городомъ Семе, была сильная мятель, содѣлавшаяся причиною того, что ѣзда по желѣзной дорогѣ изъ Мюльгаузена въ Танъ была пріостановлена до тѣхъ поръ, покане очистили отъ ее снѣга, 100 работниковъ. Въ Пиренеяхъ тоже свирѣпствуетъ стужа; изъ Фоса, городка лежащаго въ аранской равнинѣ, увѣдомляютъ, что одинъ офицеръ и семеро рядовыхъ съ девятью лошаками засыпаны снѣгомъ; тѣла ихъ найдены были почталіономъ, ѣхавшимъ изъ Эстери въ Віель.

9 Февраля.

Палата приняла вчера всѣ статьи порознь проекта о таможенномъ тарифѣ для колоній, за исключеніемъ 5-й статьи, коею назначено со всѣхъ товаровъ привозимыхъ изъ Франціи, брать по 25 процентовъ со ста. Статью эту палата вторично передала на разсмотрѣніе коммисіи.

— Носятся слухи, что контръ-адмиралъ Дюпети-Туаръ получитъ весною новое порученіе, и снова будетъ начальствовать надъ флотиліею.

— Въ Бордо снаряжаютъ два желѣзные парохода, которые отправятся въ Океанію. Одинъ изъ сихъ пароходовъ, *Australie*, имѣетъ машину въ 160 силъ, а другой *Pingouin*, въ 70 силъ. Сверхъ того, морской министръ приказалъ приготовить транспортный фрегатъ *Seine*, для трехлѣтняго путешествія.

— Изъ Средней Америки получены письма, въ коихъ извѣщаютъ, что Сантана, оставленный войскомъ, объявленный со стороны новаго правительства состоящимъ внѣ законовъ, сѣлъ въ Вера-Круцѣ на англійскій корабль и отплылъ въ Ямайку. Въ англійскихъ и американскихъ журналахъ ничего о томъ не упоми-

rozpraw, Izba przyjęła i inne artykuły rzeczonego projektu do prawa. Nakoniec przystąpiono do głosowania nad całém prawem. Liczba obecnych członków wynosiła 340; z tych 170 głosowało za projektem, i 170 przeciw. Taki wypadek wzbudził śmiech powszechny. Prezes Izby, po krótkiéj naradzie z sekretarzami, ogłosił projekt za odrzucony. W dalszym ciągu posiedzenia zajmowano się roztrząsaniem projektu do prawa o komorach celnych na Antyllach.

— Głoszą, że postanowiono nie wnosić na obecném posiedzeniu Izby projektu o uposażeniu Xiążąt, i oczekiwać raczéj wypadku wyborów powszechnych; gdyż gabinet, jeżeli się nadal utrzyma, chce Izbę Deputowanych rozwiązać we wrześniu r. b.

— W ministerstwie spraw wewnętrznych ma być utworzony nowy wydział, któremu przewodniczyć będzie znakomity inżenier P. Teisserenc. Główném przeznaczeniem tego wydziału będzie zbieranie wszelkich wiadomości statystycznych, mogących służyć do objaśnienia kwestyj, tyczących się koleï żelaznych, kanałów, i w ogóle robót publicznych.

— Jenerał Hrabia Dalarue przybył do Marsylii; udaje się on do Afryki, z missyą tyczącą się traktatu Marokkańskiego.

— W dzienniku Orańskim czytamy pod datą 15 go stycznia z Tlemsen, co następuje: ,,Jenerał Cavaignac powrócił tutaj po dziesięciodniowym pobycie w Lala-Magrnia; użył on tego czasu na uregulowanie stosunków z tamecznemi pokoleniami. Niespokojność, jaka ogarnęła wszystkich po odebraniu wiadomości, że Abd-el-Kader stoi w pobliżu i zamierza wykonać napad, zmniejszyła się cokolwiek. Słychać, iż Emir obozuje w Maluja, o 25 mil od Lalla Magrnia, i ciągle zbywa błahemi odpowiedziami Cesarza, który go chce usunąć do Fezu. Obawa napadu, zmusza nasze wojska już od sześciu tygodni do pozostawania w polu podczas największéj niepogody.

— *Presse* zaprzecza pogłosce, o nieporozumieniu między francuzkim Konsulem jeneralnym i Bejem Tunetu, który nie chciał jakoby ukarać śmiercią jednego ze swych żołnierzy, za zamordowanie Greka. Winowajca został osądzony i we dwa dni potém ścięty.

— Poecie Malherbe i astronomowi Laplace mają być wystawione pomniki w ich mieście rodzinném Caen. Minister spraw wewnętrznych przeznaczył na ten cel summę 10,000 franków.

— Minister spraw wewnętrznych wydał rozporządzenie, aby na teatrach stolicy nie występowały dzieci, niemające jeszcze 15 lat wieku.

— We wszystkich okolicach Francyi spadło tak wiele śniegu, że w wielu miejscach kommunikacye są przecięte. Pomiędzy lasem Lutterbach i miastem Cemay była tak silna zamięć śniegowa, że na kolei z Mülhausen do Tanu jazda była przerwana dopóty, dopóki 200 robotników nie odwaliło śniegu, pokrywającego tę kolej. Podobny stan powietrza panuje i w Pyreneach, a z Fos, w dolinie Aran, donoszą, że naczelnik karabinierów i siedmiu ludzi idących z dziesięciu Mułami z Esterri, zostali zasypani śniegiem. Zwłoki ich znalezione były przez pocztę kuryerską idącą z Esterri do Vielles.

Dnia 9 lutego.

Izba przyjęła wczoraj wszystkie pojedyńcze artykuły projektu do prawa o taryfie celnéj dla osad, wyjąwszy art. 5 ty, naznaczający od wszelkich towarów przywiezionych z Francyi opłatę po 25 franków od 100 wartości. Artykuł ten raz jeszcze oddano pod roztrząśnienie komissyi.

— Słychać, że Kontr-Admirał Dupetit-Thouars na przyszłą wiosnę otrzyma nowe poruczenie, i zostanie znowu umieszczony na czele floty.

— W Bordeaux wyporządzają dwa statki parowe żelazne, przeznaczone do Oceanii: *Australie* o sile 160 koni i *Pingouin* o sile 70 koni; nadto Minister marynarki rozkazał przygotować fregatę transportową *Seine* do trzyletniéj podróży.

— Z Ameryki środkowéj nadeszły listy prywatne, donoszące, że Santana opuszczony od swego wojska i przez nowy rząd ogłoszony za wyjętego z pod prawa, wsiadł w Vera Cruz na okręt angielski i odpłynął do Jamajki. Ani angielskie, ani Amerykańskie dzienniki nie umieściły dotychczas téj wiadomości, która jednakże zbyt się zgadza

наютъ; но извѣстіе сіе, по ходу дѣлъ, можетъ заслуживать вѣроятіе. Впрочемъ, изъ полученныхъ здѣшнимъ министерствомъ изъ Мексики донесеній, видно, что навѣрное ожидать можно такого окончанія дѣла.

Англія.

Лондонъ 6 Февраля.

Вчера въ Букингамскомъ дворцѣ, происходило засѣданіе тайнаго совѣта въ присутствіи Королевы, во время котораго, членъ сего совѣта сэръ Джоржъ Клеркъ, назначенный вице-президентомъ коммерческой палаты, принялъ обычную присягу.

— Отвѣтъ нижней палаты на тронную рѣчь поднесенъ былъ сегодня Королевѣ въ Букингамскомъ дворцѣ, ораторомъ сей палаты.

— Сегодня, верхняя палата собралась ранѣе обыкновеннаго, съ тѣмъ, чтобы представить Королевѣ въ Букингамскомъ дворѣ отвѣтный адресъ на тронную рѣчь, послѣ чего палата отсрочила засѣданія до Понедѣльника.

— Вчера, въ Среду, какъ въ день назначенный для отдыха отъ парламентскихъ занятій, верхняя палата не собиралась вовсе, а нижняя палата имѣла засѣданіе, продолжавшееся только до 8 часовъ.

— Сэръ Робертъ Пиль праздновалъ вчера день своего рожденія; ему 58 лѣтъ отъ роду.

— Въ журналѣ *Standard* напечатана слѣдующія, весьма любопытная статья, по поводу увѣреній французской оппозиціи въ томъ, будто бы между Франціею и Англіею не можетъ никогда существовать искренней дружбы, такъ какъ Англія для подержанія своего существованія нуждается непремѣнно въ монополіи во всемірной торговлѣ. *Standard* назвавъ это увѣреніе смѣшною теоріею, а сію торговлю вздоромъ, пишетъ слѣдующее:

,,Въ торговлѣ требуются всегда двѣ стороны; и хотя деньги считаются здѣсь необходимымъ средствомъ, однако всякая торговля основывается окончательно на томъ правилѣ, что одна сторона доставляетъ другой то, чѣмъ сама изобилуетъ и взамѣнъ получаетъ отъ другой то, въ чемъ сама нуждается. Но такъ какъ Англія не производитъ всего необходимаго для снабженія всѣхъ странъ міра, то идея объ исключительной торговой монополіи, какъ вовсе невѣроятная, есть совершенный вздоръ. Если Англія продаетъ испанскую и германскую шерсть въ Китаѣ, французскій шелкъ въ Сѣверной Америкѣ, и американскую хлопчатую бумагу на твердой землѣ; то можно ли думать, будто Англія не поддерживаетъ испанской, германской и французской торговли, какъ и своей собственной. Сколько въ Сѣверной Америкѣ, въ западной Индіи, въ нашихъ азіатскихъ владѣніяхъ, выпиваютъ французскаго вина, коего ни одна бочка не оставила бы французскихъ береговъ, если бы мы не основали колоній въ Америкѣ и Австраліи, если бы не образовали государства въ Остъ-Индіи. Если бы наше существованіе зависѣло отъ всемірной торговой монополіи, то развѣ мы, по случаю акта объ освобожденіи Негровъ, переуступили бы такую значительную часть нашей торговли тѣмъ странамъ, въ коихъ существуетъ еще невольничество. Къ этому должно присовокупить и то, что мы добровольно отказались отъ производства торговли съ сими странами, и что первымъ плодомъ нашихъ побѣдъ въ Китаѣ было открытіе для всѣхъ націй свободной торговли съ этою страною, считающею 350 милліоновъ жителей. Изъ всего народонаселенія Великобританіи, едва только шестая часть, то есть, 5 милліоновъ занимается мануфактурами; большая же часть издѣлій продается внутри страны, собственнымъ своимъ соотечественникамъ, въ чемъ самымъ лучшимъ образомъ убѣждаетъ прошлогодній отчетъ. Но кромѣ этихъ 25-ти милліоновъ въ государствѣ, мануфактуры наши имѣютъ еще 120 милліоновъ потребителей въ нашихъ колоніяхъ, хотя бы для насъ заперты были всѣ чужіе рынки. Однако же кто успѣетъ запереть для насъ Китай, съ его 350 милліонами народонаселенія? Однимъ словомъ, въ однихъ нашихъ колоніяхъ и въ государствѣ, нашли бы мы сбытъ для произведеній нашихъ фабрикъ въ десятеро усиленныхъ, если бы только народонаселеніе ихъ было достаточно богато; но чтобы сдѣлать оное такимъ, нѣтъ недостатка въ возможности въ соединенныхъ государствахъ. Съ другой стороны, если бы Англія, какъ говорятъ, вынуждена была стараться, для поддржанія своего

z naturalnym biegiem, aby jéj nie można dać wiary. Zresztą depesze nadeszłe z Mexyku do ministerstwa francuzkiego donoszą, że z pewnością można przewidywać podobne rozwiązanie téj sprawy (Ob. Mexyk).

Anglia.

Londyn, 6 lutego.

Królowa odbyła wczoraj w pałacu Buckingham posiedzenie rady tajnéj, na którém Sir Georges Clerk złożył przysięgę, jako członek tejże rady, i został mianowany Wice-Prezesem Izby handlowéj.

— Mówca Izby Niższéj wręczył dzisiaj Królowéj w pałacu Buckingham odpowiedź tejże Izby na mowę tronową.

— Izba Wyższa zgromadziła się dzisiaj wcześnie, w celu zaniesienia Królowéj do pałacu Buckingham adressu odpowiedzi na mowę tronową. Po dopełnieniu tego, Izba odroczyła swe posiedzenia do Poniedziałku.

— Wczoraj we Środę, jako w zwykły dzień odpoczynku podczas posiedzeń parlamentu, Izba Wyższa nie zgromadziła się wcale, a Izba Niższa odbywała narady tylko do godziny 8-éj.

— Sir Robert Peel obchodził wczoraj 58 mą rocznicę swych urodzin.

— Dz. *Standard* zawiera następujący bardzo interessujący artykuł, z powodu twierdzenia oppozycyi francuzkiéj, jakoby między Francyą i Anglią nie mogła nigdy bydź prawdziwa przyjaźń gdyż Anglia do swego utrzymania potrzebuje koniecznie monopolu handlu świata. *Standard* nazwawszy owe twierdzenie śmieszną teoryą, a takowy monopol handlu niedorzecznością, tak pisze:

„Do handlu potrzebne są zawsze dwie strony; a lubo pieniądze za bezpośredni służą tu środek, ostatecznie jednak wszelki handel polega na tém, że jedna strona daje drugiéj to, czego ma nadto, a za to bierze od niéj to, czego potrzebuje. Ale gdy Anglia nie produkuje sama wszystkiego co jest potrzebném, aby cały świat zaopatrzyć, myśl przeto o wyłącznym monopolu handlowym, byłaby niedorzecznością, albowiem jest niepodobieństwem. Jeżeli zaś Anglia sprzedaje hiszpańską i niemiecką wełnę w Chinach, francuzki jedwab w północnéj Ameryce, amerykańską bawełnę na stałym lądzie: możnaż zaprzeczyć, że tym sposobem Anglia wspiera równie hiszpański, niemiecki i francuzki handel, jak swój własny. Ileżto w północnéj Ameryce, w Indyach Zachodnich, w naszych azyatyckich posiadłościach, wypijają wina francuzkiego, któregoby ani jedna beczka nie opuściła była brzegów francuzkich, gdybyśmy nie byli pozakładali osad w Ameryce i Australii, gdybyśmy nie byli utworzyli państwa w Indyach wschodnich. Gdyby nasz byt zależał od utrzymania handlowego monopolu w całym świecie, czyżbyśmy przez nasz akt emancypacyi niewolników, ustępowali tak wielką część naszego handlu tym krajom, w których jeszcze trwa niewolnictwo? Do tegoż dodać jeszcze należy, żeśmy się dobrowolnie wyrzekli handlu z temi krajami, i że pierwszém użyciem naszego zwycięztwa w Chinach, było otwarcie dla wszystkich innych narodów wolnego handlu z tym krajem, liczącym 350 milionów mieszkańców. Z całéj ludności W. Brytanii, szósta zaledwo część, to jest 5 milionów, zajmuje się rękodzielnictwem. Największa zaś część ich wyrobów, przedaje się w kraju, własnym ich ziomkom, czego najlepszy dowód mamy w rachunkach minionego roku. Ale oprócz tych 25 milionów w kraju, mają jeszcze nasze rękodzielnie 120 milionów konsumentów w naszych osadach, chociażby wszystkie obce targi zamknięte dla nas zostały. Ale któż zdoła zamknąć przed nami Chiny, z ich 350 milionami ludności? Krótko mówiąc, w samych naszych osadach i w kraju, znaleźlibyśmy odbyt dla dziesięć razy większéj produkcyi naszych fabryk, byle tylko ludność nasza była dosyć zamożna; żeby zaś ją taką uczynić, nie zbywa na możności w Zjednoczonych Królestwach. Z drugiéj strony, gdyby Anglia, jak mówią, musiała dla utrzymania swego bytu, starać się o utrzymanie monopolu handlu i rękodzieł; czyżby nie musiała zarazem przeszkadzać wzrostowi i rozwijaniu się handlu i fabryk w innych krajach? A jednak przeciwnie się dzieje. Żaden naród w świecie niema tyle powodów co Anglia, pragnąć, aby pomyślność, fabrykacya i handel, pomnażały się we wszystkich innych narodach. Wszystko to bowiem co inne kraje zbogaca, musi być pożyteczném dla Anglii, już to z powodu większego odbytu dla jéj wyrobów, już łatwiejszego

существованія, вводить и поддерживать монополію торговли и мануфактуръ; то не была-ли бы вынуждена, вмѣстѣ съ симъ, препятствовать успѣхамъ и развитію торговли и заводовъ въ другихъ странахъ? Однако это дѣлается совершенно напротивъ. Ни одна нація въ мірѣ не имѣетъ причинъ болѣе Англіи желать, чтобы благосостояніе, фабричная промышленность и торговля, усиливались во всѣхъ другихъ націяхъ. Ибо все то, что другія страны обогащаетъ, должно быть полезно и для Англіи, какъ по причинѣ значительнѣйшаго сбыта ея произведеній, такъ и легчайшаго удовлетворенія ея нуждъ." *Standard* оканчиваетъ свою статью слѣдующимъ смѣлымъ убѣжденіемъ: „Но положимъ, что Франція и Бельгія замѣнили бы наши мануфактуры; чтожъ бы изъ этого наконецъ произошло? Вотъ что:—капиталы и трудъ, употребляемые теперь для фабричнаго производства, употреблены были бы для земледѣлія; Англія все таки не перестала бы быть націею, но еще напротивъ сдѣлалась бы болѣе могущественною; ибо сосѣди ея, какъ теперь нуждаются въ ея издѣліяхъ, такъ современемъ нуждались бы въ хлѣбѣ, и такимъ образомъ сдѣлались бы еще болѣе зависимыми отъ оной.

7 Февраля.

Дворъ налагаетъ съ завтрашняго дня осми-дневный трауръ, по случаю кончины Ея Императорскаго Высочества Великой Княгини Елисаветы Михаиловны, Супруги Герцога Нассаускаго.

— Королева, принцъ Альбертъ и герцогъ Валлійскій, отправились вчера по полудни, въ Брейтонъ.

— Тронная рѣчь передана въ Госпортъ по электрическому телеграфу, менѣе, нежели въ теченіи двухъ часовъ, такъ, что на каждую минуту приходится 300 буквъ, и рѣчь эта была уже напечатана тамъ въ половинѣ шестаго вечеромъ.

8 Февраля.

Третьяго дня, засѣданіе нижней палаты, по неимѣнію важныхъ дѣлъ, было непродолжительно. Послѣ разныхъ предложеній, сдѣланныхъ членами палаты, сэръ Робертъ Пиль между прочимъ объявилъ, что въ скоромъ времени сообщитъ палатѣ о результатѣ переговоровъ съ Франціею по отаитскому вопросу; при чемъ увѣдомилъ, что Франція и Англія обще съ баразильскимъ правительствомъ намѣрены положить конецъ войнѣ между Буэносъ-Айресомъ и Монтевидео. На томъ же засѣданіи г-нъ Кобденъ предложилъ палатѣ назначить комитетъ, для изслѣдованія причинъсодѣйствующихъ распространiю въ земледѣльческихъ округахъ бѣдности. Предложеніе сіе было одобрено, и палата въ 9 часовъ закрыла свое засѣданіе. Въ началѣ засѣданія прочитанъ былъ отвѣтъ Королевы, на поднесенный Ея Величеству отъ имени палаты адресъ. Королева отвѣчала слѣдующее: „Благодарю васъ, за вашъ законный адресъ. Къ удовольствію моему предусматриваю я, что настоящія совѣщанія ваши послужатъ къ умноженію благо-состоянія всѣхъ классовъ моего народа.

— Въ засѣданіе вчерашняго числа, сэръ Робертъ Пиль сообщилъ палатѣ систему, какой намѣренъ онъ держаться въ составленіи новыхъ финансовыхъ плановъ; но не хотѣлъ дать теперь подробныхъ по сему предмету объясненій, коихъ отъ него требовали со всѣхъ сторонъ. Прочія разсматриваемыя въ этомъ засѣданіи дѣла не имѣли никакой важности. Въ шесть часовъ вечера засѣданіе палаты было отсрочено до слѣдующаго Понедѣльника.

— Въ *Liverpool Times* напечатаны извѣстія, сообщенныя англійскимъ миссіонеромъ Гоу, отплывшимъ изъ Отаити, 27-го Августа, и прибывшимъ недавно въ Ливерпуль. „Все народонаселеніе острова Отаити, (говоритъ означенный миссіонеръ), а равно жители и прочихъ занятыхъ Французами острововъ, возстали противъ нихъ, и теперь Французы остаются только въ нѣсколькихъ занимаемыхъ ими пунктахъ, и не могутъ выйти на самое близкое разстояніе изъ Папеити, безъ опасенія не подвергнуться нападенію туземцевъ, постановившихъ защищаться до послѣдней. крайности Число французскихъ войскъ доходитъ до 1,000 человѣкъ, а число вооруженныхъ туземцевъ простирается отъ четырехъ до пяти тысячъ. Недавно Французы, аттаковавъ туземцевъ въ укрѣпленной позиціи, лишились 200 или 250 человѣкъ, между тѣмъ, какъ сіи послѣдніе потеряли не болѣе 100. Королева Помаре не хочетъ входить ни въ какія сношенія съ Французами; она отправилась на одинъ изъ ближайшихъ острововъ, и намѣрена защищать свои права."

---

zaspokojenia jéj potrzeb." *Standard* kończy swój artykuł tém śmiałém twierdzeniem: „Ale przypuściwszy, że Francya i Belgia przewyższyłyby i zastąpiły rękodzielnie nasze, cóżby z tego w końcu wynikło? Oto, kapitały i praca, które dziś są włożone w fabryki, obróciłyby się ku rolnictwu; Anglia nie przestałaby być narodem, ale owszem stałaby się tém potężniejszą; albowiem jéj sąsiedzi, jak teraz potrzebują od niéj jéj wyrobów, tak potém potrzebowaliby chleba, i tém więcéj byliby od niéj zawiśli."

Dnia 7 lutego.

Dwór przywdziewa od jutra ośmiodniową żałobę, z powodu zgonu Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężny Elżbiety Michałówny, Małżonki panującego Xięcia Nassauskiego.

— Królowa, Xiąże Albert oraz Xiąże Walii, wyjechali wczoraj po południu do Brighton.

— Telegraf elektryczny na kolei południowo wschodniéj, doniósł w przeciągu niespełna dwóch godzin do Gosport, mowę tronową: co wynosi na minutę około 300 liter. Tak więc, mowa ta była tam już wydrukowaną o godzinie w pół do 6-éj wieczorem.

Dnia 8 lutego.

Onegdajsze posiedzenie Izby Niższéj, z powodu braku ważnych przedmiotów do roztrząsania, trwało dosyć krotko. Po przedstawieniu rozmaitych wniosków przez członków Izby, Sir R. Peel oświadczył między innemi, że wkrótce zawiadomi Izbę o wypadkach układów z Francyą w przedmiocie sprawy Otahitskiéj i doniósł, że rządy Francyi i Anglii mają zamiar, wspólnie z rządem Brezylijskim, położyć koniec wojnie między Buenos-Ayres i Montevideo. Na tém posiedzeniu P. Cobden uczynił wniosek, aby Izba wyznaczyła komitet, dla zbadania przyczyn ubóstwa w okręgach rolniczych. Wniosek ten został przyjęty, poczém Izba o 9-éj godzinie odroczyła się. Na początku posiedzenia, mówca Izby udzielił odpowiedź Królowéj na złożony jéj adress, która brzmi następnie: „Dziękuję panom jak najżywiéj za ich prawy adress. Z zadowoleniem przewiduję wypadek waszych narad, które, jak ufam, powiększą pomyślność wszelkich klass mego ludu."

— Na wczorajszém posiedzeniu Sir Robert Peel wskazał tylko Izbie drogę, jakiéj się trzymać zamierza w swych nowych planach finansowych; odmówił jednak wszelkich obszerniejszych objaśnień, jakich ze wszech stron od niego w téj mierze żądano. Inne rozprawy tego posiedzenia są małoznaczące; Izba o 6-téj wieczorem odroczyła się do Poniedziałku.

— *Liverpool-Times* udzielił rapport P. Howe, missyonarza przybyłego do Liverppol, który opuścił Otahiti dnia 27-go sierpnia: „Cała ludność Otahiti (mówi pomieniony missyonarz), równie jak i innych wysp zajętych przez Francuzów, powstała przeciwko nim, tak, że Francuzi są tylko panami kilku zajętych przez siebie punktów. Nie mogą oni na milę wydalić się z Papeiti, aby nie byli napastowani przez krajowców, którzy postanowili bronić się do ostatniego. Siły wojenne Francuzów wynoszą około 1,000 ludzi; liczba zaś krajowców, pod bronią będących, tak z Otahiti, jak i z innych wysp, dochodzi 4 do 5,000. Niedawno 200 do 250 Francuzów poległo attakując krajowców w silnie obwarowanem stanowisku, gdy tymczasem ostatnich zginęło zaledwo stu. Królowa Pomareh nie chciała miéć żadnych stosunków z Francuzami, i udała się na jednę z wysp sąsiednich, postanowiwszy utrzymać swą władzę Królewską."

Германія.

Висбаденъ, 3 Февраля.

Третьяго дня вечеромъ, гробницы, въ коихъ покоятся бренные останки Ея Императорскаго Высочества Великой Княгини Елисаветы Михаиловны, Супруги владѣтельнаго Герцога Нассаускаго и Принцессы Ея дочери, перенесены въ сопровожденіи траурнаго кортежа, изъ дворца, въ Православную церковь, на Рейнской улицѣ. Вдоль улицъ, по которымъ проходилъ кортежъ, разставлены были въ линію: линѣйныя войска, городская милиція и отрядъ лучниковъ. По изданной программѣ, кортежъ двинулся въ 7 часовъ вечера изъ герцогскаго дворца въ слѣдующемъ порядкѣ: Отдѣленіе линѣйныхъ войскъ, 2 скорохода, маршалъ погребальнаго кортежа, шестеро придворныхъ съ факелами, гофъ-маршалъ, духовенство, гробницы, въ коихъ заключались тѣла преставившихся, несомые членами Висбаденскаго муниципалитета, придворные чиновники и служители съ факелами по обѣимъ сторонамъ гробницы, каммергеръ, который несъ орденскіе знаки, высшіе сановники двора, военное и гражданское начальства и знатнѣйшія особы. Отдѣленіе войскъ замыкало кортежъ. Владѣтельный герцогъ и зять его герцогъ Видъ, во все время шествія, находились при гробницахъ. Въ православной церкви отправлена была панихида, при совершеніи коей присутствовали: Владѣтельный герцогъ, вдовствующая герцогиня, герцогская фамилія и члены Императорско Россійской миссіи при Германскомъ союзѣ, прибывшіе изъ Франкфурта на Майнѣ, съ находившимися тамъ Россіянами. Бренные останки преставившейся Великой Княгини оставались три дня въ церкви, въ которую стекалось множество народа, а во время отпѣванія и погребенія народъ тѣснился толпами на улицахъ, ведущихъ къ церкви и при входахъ въ оную. Всѣ жители здѣшняго края погружены въ неутѣшную горесть.

Съ береговъ Рейна.

Здѣсь говорятъ объ установленіи общаго германскаго союзнаго герба, состоящаго изъ Орла съ желѣзнымъ крестомъ на груди.

Испанія.

Въ *Journal des Débats* сообщаютъ что испанское министерство соединилось съ либеральною партіею, которую называютъ Пуританскою. (Конча, Пачеко и пр.) Эта перемѣна системы, поддерживаемая г-мъ Мартинезъ-де-ла-Розою, всѣми либеральными журналами и новыми пріобрѣтателями народныхъ имѣній, произошла вслѣдствіе общаго опасенія сихъ партій, чтобы абсолютная партія друзей Вилума не усилилась во время предстоящихъ выборовъ. Вслѣдствіе сего же обстоятельства послѣдовало отозваніе изъ Каталоніи барона Мейера; такъ какъ при этомъ искреннемъ другѣ Вилума, должно было ожидать только абсолютныхъ депутатовъ изъ Каталоніи. Если Мартинезъ-де-ла-Роза, по утвержденіи закона противъ торговли Неграми, оставитъ кабинетъ, то Нарваэзъ вступитъ въ управленіе министерствомъ иностранныхъ дѣлъ, а Мазареддо будетъ управлять военнымъ министерствомъ.

Мадритъ, 1 Февраля

По случаю дня рожденія инфантины Маріи Луизы, сестры Королевы Изабеллы II-й, былъ третьяго дня при дворѣ большой обѣдъ, къ коему приглашены были министры, высшіе чиновники, нѣкоторые генералы, сенаторы и депутаты. Королева Марія Христина весьма милостиво разговаривала съ присутствовавшими. Послѣ обѣда прибыли во дворецъ члены дипломатическаго корпуса, съ тою цѣлію, чтобы находиться на концертѣ, въ коемъ участвовалъ знаменитый пѣвецъ Морьяни.

— Испанскій агентъ при Римскомъ дворѣ, г-нъ Кастилло и Аиэнса, неожиданно прибылъ третьяго дня изъ Рима въ Мадритъ и прежде нежели успѣлъ представиться председателю министровъ, имѣлъ аудіенцію, продолжавшуюся нѣсколько часовъ, у Королевы Маріи Христины. Догадываются, что г-нъ Кастилло привезъ Королевѣ важныя извѣстія, которыя не смѣлъ ввѣрить бумагѣ, тѣмъ болѣе, что нѣсколько послѣднихъ его депешей, отправленныхъ къ Королевѣ Христинѣ, вскрыты были въ Мадритѣ, особами, коимъ этого не было поручено.

Niemcy.

Wiesbaden, 3 lutego.

W dniu onegdajszym, wieczorem, trumny zawierające śmiertelne zwłoki Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężny Elżbiety Michałówny, Małżonki Panującego Xięcia Nassauskiego, oraz Xiężniczki jéj córki, zostały przeniesione uroczyście, z towarzyszeniem żałobnego orszaku, z pałacu Xiążęcego do kaplicy Greckiéj przy ulicy Reńskiéj. Wojsko liniowe, milicya miejska, oraz oddział łuczników, tworzyli szpaler wzdłuż ulic, przez które przechodził orszak. Stosownie do programatu, orszak wyruszył o godzinie 7-éj wieczorem z pałacu Xiążęcego, w następującym porządku. Oddział wojsk liniowych, 2-ch laufrów, Marszałek żałobny, sześciu dworzan z pochodniami, Marszałek dworu, duchowieństwo, trumny obejmujące zwłoki dostojnych zmarłych, niesione przez członków municypalności miasta Wiesbaden; urzędnicy i służba dworska, niosący po obu stronach pochodnie; szambelan niosący ozdoby orderowe, wielcy urzędnicy dworu, władze wojskowe i cywilne, oraz osoby znakomite. Oddział wojska zamykał orszak. J. X. W. Xiążę Panujący, tudzież szwagier jego J. X. M. Xiąże Wied, znajdowali się przez cały czas przy trumnach. Nastąpiło nabożeństwo w kaplicy Greckiéj, na którem znajdowali się J. X. W. Xiąże Panujący. J. K. W. Xiężna wdowa, Rodzina Xiążęca i członkowie legacyi Rossyjskiéj przy związku Niemieckim, przybyli z Frankfurtu nad Menem, wraz z Rossyanami, tamże obecnymi. Zwłoki Dostojnéj zmarłéj, wystawione były przez trzy dni następne i licznie odwiedzane. W czasie odwiedzania i pogrzebu, mnóstwo ludu napełniało ulice i przystępy. Smutek i boleść przejmują wszystkich mieszkańców tego kraju.

Od brzegów Renu.

Mówią o utworzeniu powszechnego Niemieckiego herbu Związkowego, który składać się ma z Orła z Żelaznym krzyżem na piersiach.

Hiszpania.

Journal des Débats donosi z Madrytu, że ministerstwo hiszpańskie połączyło się ze stronnictwem liberalném, które nazywają purytańskiém (Concha, Pacheco i t. d.). Ta szczególna zmiana systemu, popierana przez P. Martinez de la Rosa, przez wszystkie liberalne dzienniki i przez nabywców dóbr narodowych, wyszła ze wspólnéj obu tym stronnictwom obawy, aby stronnictwo absolutne przyjaciół Viluny nie wzmocniło się na przyszłych wyborach. Ten też jest prawdziwy powód odwołania Barona Meer z Katalonii; gdyż pod tym serdecznym przyjacielem Viluny, spodziewać by się należało tylko absolutnych Deputowanych z Katalonii. Jeżeli Martinez de la Rosa, po uchwaleniu prawa przeciw handlowi niewolnikami, wystąpi z gabinetu, wtedy Narvaez obejmie ministerstwo spraw zagranicznych a Mazareddo ministerstwo wojny.

Madryt, 1 lutego.

Z powodu rocznicy urodzin Jéj K. W. Infantki Maryi Ludwiki, siostry Izabelli II, dany był onegdaj u dworu wielki obiad, na który zaproszono Ministrów, wyższych urzędników, kilku Jenerałów, Senatorów i Deputowanych. Królowa Marya Krystyna rozmawiała nadzwyczaj uprzejmie z każdym z gości. Po skończonym obiedzie, przybyli do pałacu członkowie Ciała Dyplomatycznego, dla znajdowania się na koncercie, w którym miał udział znakomity śpiewak Moriani.

— Ajent hiszpański przy stolicy Papiezkiéj P. Castillo y Ayensa, niespodzianie przyjechał onegdaj z Rzymu do naszéj stolicy, i nim nawet przedstawił się Prezesowi Ministrów, miał kilko godzinne posłuchanie u Królowéj Maryi Krystyny. Domyślają się, że P. Castillo przywiózł Królowéj ważne wiadomości, których nie śmiał powierzyć pismu, tém więcéj, że kilka jego ostatnich depeszy, do saméj tylko Królowéj Krystyny pisanych, zostały otworzone w Madrycie przez osoby do tego nieupoważnione.

Мексика.

Новый президентъ Мексиканской республики, генералъ Геррера, избранный временно на мѣсто низверженнаго Сантаны, получилъ кормило правленія 7-го Декабря; захвативъ вице-президента Канализа, болѣе всѣхъ сопротивлявшагося ему, и видя уступку прочихъ министровъ, онъ составилъ кабинетъ изъ слѣдующихъ лицъ: Донъ Педро Эшеверія, министръ внутреннихъ дѣлъ; Донъ Луи Куэвасъ, мин. иностр. дѣлъ; Донъ Каріано Риваполяціо, мин. юстиціи и народнаго просвѣщенія; генералъ Пердо Герія Конде, мин. военн. и морской. Составъ сего новаго министерства, состоитъ изъ самыхъ честныхъ и способныхъ мужей республики. Эшеверія — человѣкъ весьма уважаемой въ торговомъ мірѣ; воспитаніе получилъ онъ въ Англіи, и отличается просвѣщеннымъ и проницательнымъ умомъ. Куэвасъ былъ министромъ иностранныхъ дѣлъ во время непродолжительной войны съ Франціею и обнаружилъ отличныя способности; еще до того онъ былъ нѣкоторое время мексиканскимъ посланникомъ при прусскомъ дворѣ. Конде, начальникъ инженеровъ, — сынъ испанскаго генерала; его считаютъ весьма способнымъ молодымъ человѣкомъ. Вслѣдствіе этой перемѣны, городъ Мексика получилъ одушевленный видъ: тысячи гражданъ поздравляли новаго президента; конгрессныя палаты препроводили одна къ другой поздравленія; портреты Сантаны уничтожены и сожжены на общественныхъ площадяхъ; ящикъ, въ коемъ находилась набальзамированная нога его, отстрѣленная Французами, при оступленіи изъ Сенъ-Жанъ-Дулоа, чернь волочила по грязнымъ улицамъ и бросила за городомъ. Такой же восторгъ, при новой перемѣнѣ вещей, обнаружился и въ другихъ провинціяхъ. Въ Вера-Круцѣ и Пуэбла сожжены также портреты Сантаны. Онъ самъ стоялъ еще въ Куэрстаро въ челѣ преданныхъ ему 2,500 чел. Слышно, что конгрессъ грозилъ ему изгнаніемъ, если онъ въ продолженіе опредѣленнаго времени не сдастся. Первымъ условіемъ, если онъ хочетъ избѣжать смерти, предложили ему, чтобы онъ возвратилъ въ казну растраченные имъ, или задержанные 12 милліоновъ таллеровъ. Но условія этого онъ не въ состояніи исполнить. Если успѣетъ спастись бѣгствомъ изъ страны, то вѣрно поселится, съ своими сокровищами, на островѣ Кубѣ. Частное имѣніе его цѣнятъ въ 4 милліона таллеровъ.

Ла Плата.

Монтевидео, 16 *Ноября*.

Здѣшнія извѣстія неблагопріятны ни для нашей республики, ни для живущихъ здѣсь Французовъ. Новый переворотъ принудилъ мѣстное начальство бѣжать на иностранные военные корабли, стоящіе въ тамошней гавани. Генералъ Пачеко, теперешній военный министръ и комендантъ города, бѣжалъ, со своимъ братомъ, на французскій адмиральскій корабль *l'Africaine*, тогда какъ другіе министры и знатныя лица нашли убѣжище на корабляхъ Бразильской эскадры. Главнокомандующій и нѣсколько офицеровъ національной гвардіи взяты подъ стражу, многіе высшіе чиновники отрѣшены отъ должностей. 11-го Нояб я, утромъ, въ городѣ ударили тревогу и замѣшательство сдѣлалось общимъ; чернь кричала: смерть Французамъ, Италіянцамъ и Бразильцамъ, которые какъ извѣстно, образовали было отряды волонтеровъ для защиты города противъ Орибе. Вездѣ господствуетъ анархія и безначаліе, и никто не знаетъ, чѣмъ все это кончится.

19 *Ноября*.

Нѣсколько дней провели мы въ ожиданіи; ибо опасались, чтобы военный министръ Пачеко, съ помощію благопріятствующаго ему войска не ниспровергнулъ существующаго правительства. Энергическія мѣры возстановили совершенное спокойствіе. Пачеко отплылъ въ Ріо-Жанейро. Правительству посчастливилось сдѣлать заемъ, и оно на десять мѣсяцевъ снабжено достаточными суммами.

Mexyk.

Nowy Prezydent Rzeczypospolitéj Mexykańskiéj, Jenerał Herrera, obrany tymczasowie w miejsce strąconego Santa Any, objął ster rządu d. 7 grudnia, a po ujęciu Wice Prezydenta Canalizo, który największy do końca stawił mu opór, i ustąpieniu innych Ministrów, otoczył się następującym gabinetem: Don Pedro Echeverria, Minister spraw wewnętrznych; Don Louis Cuevas, Minister spraw zagranicznych; Don Cariano Rivapolacio, Minister sprawiedliwości i oświecenia publicznego; Jenerał Pedro Garcia Conde, Minister wojny i marynarki. Nowe to ministerstwo składa się z najzacniejszych i najzdolniejszych mężów Rzeczypospolitéj. Echeverria jest członkiem bardzo poważanéj w świecie handlowym firmy; nauki odbywał w Anglii, i jest bardzo światłego i bystrego umysłu. Cuevas był Ministrem spraw zagranicznych w czasie krótkiéj wojny z Francyą, i okazał wielkie zdolności; przedtém jeszcze był przez niejaki czas Posłem Mexykańskim przy dworze Pruskim. Conde, naczelnik inżynieryi, jest synem Jenerała hiszpańskiego i uważany za bardzo zdolnego młodego człowieka. Po takowéj zmianie, miasto Mexyk przybrało postać radośną: tysiące obywateli składało powinszowanie nowemu Prezydentowi; Izby kongressu winszowały też sobie nawzajem; portrety Santa-Any zniszczono i spalono na placach publicznych; mauzoleum, w którém spoczywała nabalsamowana noga jego, odstrzelona przez Francuzów w odwrócie z San Juan de Ulloa, ciągnięto po błotnistych ulicach i na ścierwisko wyrzucono. Podobnyż zapał za nową zmianą rzeczy objawił się następnie w innych prowincyach. W Vera Cruz i Puebla spalono także portrety Santa-Any. On sam stał jeszcze w Queretaro na czele wiernych sobie 2,500 ludzi. Słychać, że kongress zagroził mu banicyą, jeżeli się w przeciągu pewnego czasu nie podda. Za piérwszy warunek, jeżeli nie chce być rozstrzelanym, podano mu to, aby zwrócił do skarbu roztrwonione lub do własnéj kieszeni schowane 12 milionów talarów. Ale warunku tego trudno aby mógł dopełnić. Jeżeli mu się uda ujść z kraju, zapewne że skarbami swemi osiądzie na wyspie Kubie. Prywatny jego majątek szacują na 4 miliony talarów.

Stany La-Plata.

Montevideo, 16 *listopada*.

Wiadomości tutejsze nie są pomyślne ani dla naszéj Rzeczypospolitéj, a tém mniéj dla tutejszych Francuzów. Nowa rewolucya zmusiła władze do schronienia się na stojące w porcie okręty wojenne. Jenerał Pacheco, teraźniejszy Minister wojny i Komendant placu, z bratem swoim, schronił się na pokład francuzkiego admiralskiego okrętu *l'Africaine*, inni Ministrowie i znakomitsze osoby znalazły schronienie na okrętach eskadry brezylijskiéj, gdy tymczasem naczelny wódz i oficerowie gwardyi narodowéj, siedzą w więzieniu, a wielu wyższych urzędników zostało usuniętych. Dnia 11 listopada z rana, uderzono w mieście na trwogę, zamieszanie było powszechne, massy ludu wydawały okrzyki śmierci przeciw Francuzom, Włochom i Brezylijczykom, którzy, jak wiadomo, utworzyli byli legie ochotników dla obrony miasta przeciwko Oribemu. Wszędzie panuje anarchia i trwoga, i nikt nie wie, na czém się to wszystko skończy.

Dnia 19 *listopada*.

Kilka dni przeżyliśmy tu w oczekiwaniu; obawiano się bowiem, iż Minister wojny Pacheco za pomocą przychylnego mu wojska obali rząd istniejący. Energiczne środki utrzymały zupełnie spokojność. Pacheco odpłynął do Rio-Janeiro. Rządowi powiodło się zaciągnąć nową pożyczkę, tak, że na 10 miesięcy w dostateczne zaopatrzony jest fundusze.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга — Печ. позвол. 16 го Февраля 1845 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.